

ЖІНКИ СВЯТКУЮТЬ ДЕСЯТИЛІТТЯ
ПОЛІТИЧНОЇ РІВНОПРАВНОСТІ

НЬО ЙОРК. — В готелі Сейнт Реджі зібралася понад 300 жінок, самих ветеранок у боротьбі за жіноче право голосування, щоби відсвяткувати десятиліття своєї перемоги.

Миссис Кері Чепмен Кет, лідерка суфражисток, представила у своїй промові деякі фази довгої боротьби. А Мисс Шеррін подала, що давніше замужня жінка не мала права розпоряджатися грошима, які сама заробляла. Ще в 1846 р. було тільки 8 років робити, до яких допускали жінок, а в 1920 р. було вже тільки 8 років, до яких не допускали жінок. Вже з того можна пізнати, яка велика настанула перемена, коли суфражистки підняли рух за жіночі права.

НЕВДАЛА КОНТРОЛЬ АЛКОГОЛЮ.

ВІЗНАЧЕННЯ ПРЕМІЄР РОЗПОВІДАЄ ПРО НЕВДАЧУ УРЯДУ В КОНТРОЛЬОВАНОМУ ПРОДЮКЦІЇ І ПРОДАЖІ АЛКОГОЛЮ ТА ЗАХОВАННІ ПРОГИБІШІ.

ВАШИНГТОН. — Перед конгресивним судейським комітетом знімав Е. С. Доррі, бувший прем'єр з Онтаріо, про події, яких набрав канадський уряд за алкогольним питанням. Доррі заявив, що контрольна система, яку практикують у Канаді, а за яку побирався прихильники зміни 18-тої поправки, швидко не покращився. Він подав, що в Канаді нема одної системи, а кожна провінція має свою. Контроль не змінився констатувати алкоголь, але її збільшила. В самій провінції Онтаріо продано алкоголь в 1928 р. на \$48,995,591, а в 1929 р. на \$55,360,569.91. Це є велика сума на \$3,000,000 людей, які заселили провінцію. Правда, говорив Доррі, що до Онтаріо приїжджає велика маса Американців, а ті за один раз випивають більше, як Канадці за цілий рік, але беручи ці не під увагу, людиють заботою й шораз більше.

Урядова контроль, зазначив Доррі, не є ніяким ратуном на п'янку, бо, коли ходять про Канаду, то п'янтка зростає з кожним роком, а з нею збільшуються злочини і нещасливі випадки.

СПЕКУЛЯЦІЯ ПІДНИМАЄ ГОЛОВУ.

НЬО ЙОРК. — Люди забувають скоро минуле нещастя. Це видно найкраще по "ніоюрській бірці. Останній рік зникли мільони людей. Але за загаду не навчили, бо спекуляція зростає далі з кожним днем. Папери влітять день за днем вгору. І можна надіятися, що приїде новий крах.

ВІЗНАЧЕННЯ ДОМАГАНЬСЯ МЯСА.

ДЖЕФЕРСОН СІТІ (Мізури). — 750 визнів мізурської торгівни не рушилися за столів і біли локми та кричали: Хочемо мяса. Це був протест проти "Айрши сто", який оголошено визнів. Директор визнів шкочував їм і признав, що вони несправді та що картоплі недоварені. А коли застав визнів, що їде було краша, вони встали спокійно від столів і розійшлися по келях.

СНІГОВИЦІ В ШИКАГО.

ШИКАГО. — Місто навістива така сильна метель, якої ніхто не пам'ятає. Тисячі вилити які \$100,000, щоби тільки вимести сніг з міста. Сніг падає на 19 палів грубості. Трамваї і боси не курсують. Навіть молода не можна довести до міста, бо про іншу поїзду не нема що й думати.

\$5,000,000 НА МУЗЕЙ.

ШИКАГО. — Відомий філантроп Джуліус Розенвальд жертвував \$5,000,000 на будову музею науки і розсади.

БУТ ЗА ПРОГИБІШО.

БОСТОН. — Євангеліна Бут, командантка Армії Спасіння, горювала на домі в Ротері Као на тему прогибіш. Вона плакала, що всі атакі, звернені проти прогибіш, тільки скріплюють прогибіш, бо сторонники прогибіш стають більш активними.

В ОДНІЙ ДНІ СІМ САМОВБИВСТВ.

ГАВАНА. — Самовбивства стають шораз частіші. В одній дні заповнено сім випадків. Між ними три жінки спалили себе живцем.

ЛІКАР РАТУЄ ДИТИНУ СВОЮ КРОВО.

БОСТОН. — Д-р Джеймс Проктор був при породі Миссис Честер Кін, яка привела на світ здорову дитину. Та нічо нізвали лікаря, бо дитина заснула. Показалося, що треба перелити дитині свою кров. А що в цілім шпиталі не було відповідей для цього людини, лікар віддав свою власну кров, яку передав дитині при помочі Норскі.

ЖЕРТВИ ЕКСПЛОЗІЇ.

АРНЕТСВІЛ (Вест Вірджинія). — В Юкон майні згинувли насильством експлозії 12 майнерів. Експлозія захопила 18 майнерів, але сім їх врятувало.

ПОПАДАЄ В РУКИ КОМУНІСТІВ.

ВАШИНГТОН. — Повідомлено департаменту тебту, що один з американських католицьких місіонерів спав утечею перед китайськими більшовицькими військами на 12 нічціх, які перебувають у Камбо, чия поплутує у більшовицькі руки, бо нема способу, щоби їх врятувати.

КАЖЕ, ЩО ВОКЕР НЕЩИРНИЙ.

НЬО ЙОРК. — Норвен Томас, соціалістичний Алер, каже, що Вокер не говорить ширю, коли говорить за безробіття, бо наші не був би ізана на відпочинок до Флориди в час найбільшій робітничій кризі.

КОМІСІОНАТА ПОСОЛСЬКОЇ ПРОМОВИ.

Польська прокуратура у Львові сконфіскувала промову посла д-ра Д. Лейшицького у львівському "Ділі" з 5 лютого.

Польська конституція приписує, що "посольські промови не незаймані, але польська влада жадних, навіть своїх прав не знає, а правити на підставі самоволі і сваволі."

Із цього приводу українські послі ставили у варшавському союмі запити голові союму, Ігнатові Дашинському. Але він тільки безрадою приєднався до протесту, кажучи, що польські урядовці по своїй владі "завишують" конституцію Польщі.

РУМУНСЬКІ КОМУНІСТИ ПІДЗРИВАЮТЬ У МОСКВІ.

Балканське бюро комітету почало створювати звідомлення про революційну діяльність у Болгарії, Югославії й Румунії. У совітських кругах не скривають невдоволення про способ, у який розвивається комуністична діяльність у цих краях. Результати одержані дотепер не стоять у ніякій відношенні до зроблених жертв. Звідомлення комітету клядуть підозіраючи на багато комуністичних головоначів у цих краях. Тяжкі заводи роботаються комуністичним кругам у Румунії, яким закидається опортунізм і шахи.

Заразом із постановленням послідати пропонує у цих краях різні комітети іслати чужі кадри для нагляду й проводу національних комуністичних секцій.

ТАРЦАН МІЖ ЛЕОНПАРДАМИ.

Перед двома місяцями зникла семилітня дитина одного козльовиця в Ангоні. Родичі думали, що дитину вкрали негри. Але всієї пошукувачи не дали ніякого вислуду. Цими днями почув один ловець у лісі план дитини. Ціле ловецьке товариство оточило підозріле місце. Стріляти вбили левів, леопардів і найбільш в перері стріляли дитину, покритку до половини загнаною леопардою самичкою. Дитина була здорова.

НЕСПОДІВАНЕ АРЕШТУВАННЯ.

При переході через Дістер румунські власті заарештували совітського шпигуна Александра Карамана. При ньому знайшли 650 долларів, а рівночасно важкі документи. Погріб віддали до Кішинева, де переслудує його генеральний інспектор сигуранти Гуєареску. Виявилось, що Караман прийшов до Румунії в цілім іоналі. Він потвердив даліше, що головний центр совітської іоналізації знаходиться в Букарешті. В наслідок вказівок Карамана арештовано Константина Тібаку, шефа початкового біра при пограбничій поліції.

Караман має вилити Тібаку 40,000 левів як платню за послідні два місяці. "Але веру" інформовано, що Тібаку був шефом совітської шпигунської організації в Румунії. "Лунта" твердить, що Румунія вислала румунських шпигунів поза Дістер і в Кішиневі про не сейчас совітські власті. Тому то арештували найбільшій кожного разу румунських шпигунів і їх розстрілювали.

ФІНАНСОВА АДМІНІСТРАЦІЯ В БУКАРЕШТІ ЗАСТАНОВИЛА ВИПЛАТУ.

Фінансова адміністрація в Букарешті застановила на 10 днів виплату платні урядовцям і офіцерам. Каса фінансової адміністрації замкнула внаслідок заперечення правителів і юнків законів, що платня мусить бути виплачена з початком кожного місяця. Як видно, то держава не може сповнитися своїх зобов'язань. "Напа Рес" пише: "Урядники не виплачують платні, а зібрані серед барбанного бо гроші з податків теперішнє правителівство розсіває безцільно. У фінансовій адміністрації висить таке оголошення: Згідно з міжнародним законом ч. 60365/390 не переводити ніяких виплат. Це лише одна з благодатей теперішнього правителівства."

УБИВ ЛЮБКУ СВОГО БАТЬКА.

Рудольф Каміньський з Вашингтона (Буковина) відіслав своїх родичів, що мешкають у Дорні. Та батька не знайшов він дома, але в другій жінці. Каміньський вдался до тої жінки, сварилися з нею, а вкінці побив її так тяжко, що вона скончалася. Його арештували.

СМЕРТЬ 120-ЛІТНЬОГО СТАРЦЯ.

Недавню помер в селі Стані в департаменті 120-літній Річард Алансакоский. Причиною смерті була простуда, якої набавився він, виходячи босоніж морозу по воду до студні.

МАГІСТРАТ ВИПОВІВ ВІЙНУ ШУРАМ.

У місті Рівному на Волині шури завели собі своє царство і розмножилися в таких кількостях, що магістрат мусив вилати окрему відозву до населення в справі знищення шурів та замовити окремого спеціаліста, що має керувати цілою війною міста зі шурами.

ДИТИНА ЗІ ШКОЛЬНОГО ТИГРА.

До одного з віденських шпиталів привезли на лікування однокрику дитину, що походить від зовсім здорових родичів. Лише і взагалі тільки шкіра дитини є покрита пугами, що, зовсім нагадують шкуру тигра. Це тим більше, що вона є еяльно покрита волоссям.

НОВІ АРЕШТИ В ШПИГУНСЬКІЙ АФЕРІ.

У зв'язку з арештуванням високого урядника сигуранти Тібаку за шпигунажу в користь совітів, перевела ковінських сигурантів ще сім нових арештувань. Між арештованими знаходиться брат жінки Тібаку, купець Гольман, і професор одної бесарбської кімнації. Кішинівська сигуранта зв'язала телеграфічно, щоби в Букарешті перевезти туди в одного високого урядника міністерства закордонних справ; кажуть, що той урядник редагує совітським іоналізм усіх військових договорів. У зв'язку з іншими державами. Дотеперішнє свідство виявилось, що Александер Караманов отримав від Тібаку дуже важкі інформації з нейтральних букарештських урядів і переправляв їх поштом Тібаку за Дістер.

ЧЕКА РОЗСТРІЛЯЛА БІЛО-РУСЬКЕ СЕЛО.

З Мінська, столиці радянської Білорусі, повідомляють: На радянській Білорусі в селі Подольчичі, округу Койданинського, група комуністів хотіла завести так звану "колективізацію", себто село неперемінити на урядовий більшовицький філіварок.

Тому вони скидали громадянське віче, на якому закликали громаду до "колективізації". Та підчас промови одного агітатора виступило кілька старших громадян і заперечували проти "колективізації". На те комуністи добули революційні і положили їх трюмом. Описія вже розіпали. Але вночі громада нарадилася і райономувдала комуністичних агітаторів.

Про це дізналася більшовицька влада в Мінську і негайно післала в село зброжені відділи чеки. Чека забрала на силу з собою усе населення громади Подольчичів до Мінська, де більшість громади на місці розстріляла.

ЯК КОГО СТАТИ.

"Газета Варшавська" подає, що видатки президента Польщі вилити за останній рік 4 мільони 278 тисяч і 896 золотих. Видатки президента Чехословаччини 3,924,820 зол. Зате видатки президента найбагатшої країни у світі, З'юнітих Держав Америки, вилити 3,896,000 зол. Німеччини 2 міль. зол. Франції 1,379,000 зол. До того президент Німеччини має два самоходи, президент Польщі... 22!

ВІДРІЗАТИ ГОЛОВУ!

В польських союмі посол Керік, референції бюджет, жадувався на способ виконання податкових законів. Доходові податки стягають з великої маси людей, яких закон до такого податку не стосує. Один податковий інспектор чинився, що обирається був шпигуном піл мільона, а стягував цілий мільон. В старинній Персії король мав право взяти на податок тільки 10 процент доходів підданого. Урядники, котрий стягав більше, стинали. Так було а держава, де панував досвід без парламенту, вибраний народом. В Польщі беруть від 30 до 40 процент доходів.

ЗМІЯ В ШЛУНКУ.

Швайцарська преса пише про такий випадок: В селі Шатле недалеко Амас почула одна жінка, що в її шлунок щось ворухнулося: Пішла до лікаря й цей по довгих радіографічних дослідках над нею ствердив, що в її шлунок нахотилася змія довготою 50 сантиметрів. Та жінка мусіла, певне, вилити цього неполадного гостя з джерельною водою. Жінку відставлено до шпиталю, де муситиме піддаватися операції.

РАКОВСЬКИЙ УМИРАЄ.

Останні вістки з совітської Росії подають, що бувший посол совітів у Парижі, Раківський, умирає.

Не діявися на його тяжку недугу, сікують його совітські власті перебувати в Барнаул разом з родиною. Тепер там морозів до 50 степенів і задріжжало, щоби Раківський було дозволено виїхати на Кавказ.

ЯН ПІЛСУДСЬКИЙ ФОРМУЄ НОВИЙ УРЯД ПОЛЬЩІ

МАРШАЛ ПІЛСУДСЬКИЙ ВІДОГРАЄ КОМЕДИЮ З СОЙМОМ І ФОРМУВАННІМ НОВОГО УРЯДУ. СТАРТАЄТЬСЯ РОБИТИ ТАК, ЩОБИ СОЙМ НЕ ЗАТВЕРДЖУВАВ БЮДЖЕТУ.

ВАРШАВА (Польща). — Після того, як всі партії відмовилися прийняти умови маршала ПІЛСУДСЬКОГО, предложені ним маршалком Шиманським при формуванні ним уряду, президент Мосціцький догучив формування правителівства Янові ПІЛСУДСЬКОМУ. Як ПІЛСУДСЬКИЙ є братом маршала і послом до союму від міста Вильни. По професії він суддя, а в союмі належить до послів урядової групи.

Тепер ніхто не сумнівається, що доручення Шиманським формувати уряд Польщі було лише комедією, щоби відтягнути як найдовше урядову кризу. Поки не сформовано нового правителівства, не буде скликане засідання союму для затвердження державного бюджету. А після 31 березня сойм автоматично припиняє свої праці на довший час, згідно з конституцією, не закінчивши обговорення бюджету. Тоді президент держави затвердить бюджет таким, яким його ухвалив сенат.

Таким же правителівством, яке буде сформовано після 31 березня, буде затверджено самим президентом, без прийняття його соймом. Тепер послі відомі ПІЛСУДСЬКОГО всіма силами стараються не допустити до теперішнього засідання союму після 31 березня. На вчорашньому засіданні соймової бюджетової комісії вони підняли страшний галас, стукали кулаками по столах, торжопили ріжкими річима, старіючись не допустити комісії до нормального праці.

Тепер же не відомо, коли відбудеться сілчове пленарне засідання союму. А коли воно не буде до 31 березня, то після цього сойм розійдеться на вакації, а нове правителівство безперечно постарється як найдовше не скликати його, щоби урядувати без його контролю.

НАЙНОВІША ЕКОНОМІЧНА ПОЛІТИКА.

МОСКВА (СССР). — Зміну економічної політики, яку започаткував тепер Сталін, називають новим Непоном, себто найновішою економічною політикою. Такий Неп у березні 1921 року замінив Росії перший рад. Ленін, а тепер те саме робить Сталін, тим більше, що й причини, які привели до зміни економічної політики в обох випадках, ті самі. Селянство ввесь час стає в різкій опозиції до партійної економічної політики, а тому партії доводиться заводити свої позиції перед загрозом недовіри та голоду.

Тепер же годі сказати, де спиняться Сталін зі своїм відступленням від партійної програми економічної політики. Одначе фактом є те, що він тепер укріпив свою позицію серед селянства, яке вважає його добродійним деспотом, котрий ратує його від баготи та скорпіонів своїх підданих.

НЕ ДАДУТЬ ІНДУСАМ ДОБУВАТИ СОЛІ.

"СУРАТ" (Індія). — Тут стало відомо, що британська влада вже всіх заходів, щоби не допустити Ганді до організування добування солі в Джаллапурі, куди він тепер їде зі своїми прихильниками. Цим способом Ганді сподівається змусити британський державний монопол на добування солі.

Представники уряду роблять усі приготування, щоби силою не допустити Ганді до здійснення його наміру в Джаллапурі.

ОБІДВА ПРОТИВНИКИ ВІЧКУЮТЬСЯ.

ШАНГАЙ (Китай). — Уже закінчилась коінцентрація військ шанхайського правителівства до його противників, які захопили в свої руки північний Китай разом з Пекінським. Обидва сторони вичікують нападу другої сторони і не розпочинають боїв. Шанхайська армія тепер урядом сконцентрована на своїй оборонній лінії, яка укріплена ровами та добре устаткована гарматами й скорострілями.

В армії Кай Шека є багато німецьких інструкторів, які впроваджують модерні методи війни, що багато посилює армію націоналістичного правителівства. Так само й озброєння армії шанхайського уряду значно модерніше й ліпше від армії її противників. Тепер для армії Кай Шека найтруднішим завданням є не піддатися розкозівальній політиці, бо тоді ніщо не врятує її від поразки.

НЕЗАЛЕЖНІСТЬ ЄГИПТУ.

ЛОНДОН (Англія). — Соли приїхала єгипетська делегація на чолі з прем'єром-міністром єгипетського уряду для переговорів у справі остаточного закріплення незалежності Єгипту, яку прокламувала Англія після років турмо. Делегація має розв'язати чотири питання, які ще не урегульовані, а тому й-ще нема фактичної незалежності Єгипту.

Ці питання такі: 1) справа оборони Єгипетського каналу, який лежить на території Єгипту; 2) оборона Єгипту проти кожної агресивності або нападу; 3) забезпечення становища чужинців в Єгипті і 4) майбутній політичний устрій Судану.

ПІЛНІ ІОНГА У ФРАНЦІЇ.

ПАРИЖ (Франція). — В парламенті розпочалися дебати в справі затвердження пілнї Іонга, який уже ратифікувала Німеччина. Передбачаються гарні дебати, але загалом думають, що прийняти його Францією забезпечено.

УЛЬТИМАТ СВОМУ УРЯДОВІ.

ЛОНДОН (Англія). — Уряд Мен Донеда одержав ультимат від членів своєї власної партії в парламенті. Парламентарна група партії Парлі домагається, щоб уряд на протязі чотирнадцяти днів виробив і представив на затвердження парламенту новий план боротьби з безробіттям та діючий безробітний. Всі дотеперішні заходи уряду Мен Донеда не дали позитивних наслідків.

"СВОБОДА" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
at 3133 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Matter at the Post Office of Jersey City, N. J.
on March 10, 1914, under the Act of March 3, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1102
of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES		PEREPLATATA	
Three cents a copy.		Подорожнє число три центи.	
One year \$7.00	На рік \$7.00	На рік \$7.00	\$7.00
Six months 3.75	На шість місяців \$3.75	На шість місяців \$3.75	\$3.75
Three months 2.00	На три місяці \$2.00	На три місяці \$2.00	\$2.00
Foreign and Jersey City Rates:		Варшавський і Закарпатський:	
One year \$10.00	На рік \$10.00	На рік \$10.00	\$10.00
Six months 5.00	На шість місяців \$5.00	На шість місяців \$5.00	\$5.00
Three months 2.75	На три місяці \$2.75	На три місяці \$2.75	\$2.75

Щодо розміщення реклами в "Свободі".
Часовий розмір за адресою: 3133 Grand Street, Jersey City, N. J.
6 Канада намісником за адресою: 3133 Grand Street, Jersey City, N. J.
Телефон: "Свобода" Montgomery 498. Тел. в. в. в. Свобода: Montgomery 1838.
Адреса: "СВОБОДА", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ХРОНІЧНА ПОЛЬСЬКА НЕДУГА

Від якогось часу туди було в Європі за Польщу. Здавалося, нема її на мапі. Але вона є, а що вона є, то пригадується світові своєму недовго. Бо як хору на гряди людині покочало під гряди на кожну переміну в воздуді, так Польща переходить поважні хронічні захворювання при кожній міністерській кризі.

У чому недуга Польщі? Польські агенти звичайно представляють Польщу як західно-європейську парламентарну державу. Під такі розуміння держава, в котрій закони пишуться парламентом, що походить із загальною рівною вибору, а крім того таку державу, в котрій різноманітність урядів відноситься перед сям парламентом. Себто уряд має уступити зі свого становища, коли парламент, себто більшість парламенту, дасть йому воступ неволею. Таким західно-європейським парламентарним країнами є: в першу чергу Англія, котра виробила основи парламентаризму; Франція; Німеччина; Бельгія; Голландія; Данія; Швеція й Норвегія. Ми видно з балаканини польських агентів, Польща має спеціальну амбіцію ухитити в світ за таку західно-європейську парламентарну державу.

На її нещастя, вона хору на хронічні міністерські кризи, а при кожній кризі показується, що вона західно-європейською парламентарною державою не є. Така криза виринула в Варшаві влітку на днях. Сойм показав кабінет Бартя. Як можливий прем'єр винуват у Шиманський, маршалок сенату. Шиманський говорив з провідниками партії і був певний, що буде мати кабінет. Загрозничі кореспонденти вже розтрубили про широкі досвід в світі нового прем'єра, а тут урядовий бляк, себто приятель Пясуцького, заповіді опозиції. Як недавно противники опозиції звинувачували були в соїм зружженні офіцери, так тепер "дукавці" загрозили, що вживуть проти противників Пясуцького газетних добів. Щоб не допустити до такого бешкету, Шиманський добився від маршала союму, що соїм не кликано на наради.

Шиманський пішов на конференцію до Пясуцького, щоб загляти біду. Шиманський сказав Пясуцькому, що він має порозуміння з партіями та що соїм зможе працювати в згоді з урядом. Та Пясуцькому цього було мало. Він заявив, що навіть при згоді опозиції з урядом соїм усе так буде перешикаржувати урядові урядувати. Він ступав на становище, що соїм не перестає поборювати соїм, поки соїм не признає правно того, що нині фактично в Польщі вже існує, себто безпарламентарного правління військового диктатора.

В. Бузиновський.

ВЕСЕЛИЙ ДВІР.

Оповідання.

— Ти плакала? Сталося що? кої буці.

— Розкажу вам, як плакала. Хіба його взяли в нашій цетсє, що висувають спо-хати? Кінько аж до кінця, бо нема нічого злого, що на добре не лядає і не кивається. Він такий необережний, як його товариш Харина. Гайдуки кажи зараз, що сталося...

— Не заходи, не обходь, а товариш Харина. Гайдуки кажи зараз, що сталося...

— Не скажу, поки не по-б'єм садом прокрався в Олені, киньтєся, що лишилося в нї. В її спални вхопили його лайку і всю роботу полиши-тє мені.

— Софію, не сердь мені! З чим ти прийшла?

— Я прийшла сказати, що спасу його. Се дуже, дуже зробити. Ключ до замку і до замкових лояхів у нас. Перед фірмою Бартя не стоїть. Полковник тепер з Оленою. Пляду до замку нехай до моєї власної хати. Пляду до лояхів, не паче до шалого б'ємо. Випушту його...

— Матковиче, ти ж сів на лайку.

— До кого п'їдеш? Кого випустити?

— Софія. Димецького.

— Я не чув, що його. Його спіймали.

— Але я чула. Заграв хочуть бити його на паль.

— Треба спастись. Але ти, дівка, до того не берись. Полковник до мене Охрина. Він когось знає.

— Який він знає, як то сталося, то самі скажи мені, що-би я пішла. Скажи мені, як знає, як не робити нія-

ЕКОНОМІЧНА КРИЗА В ПОЛЬЩІ, А ФРАНЦІЯ

(Оригінальний допис до "Свободи").

Такого бажав собі посол Ді-3 мая (1791 року)!" Телерш-ніамд. Однак новий "фран-Бартя" — дарма, що не такий провокаційний, як був уряд Сеймського — ніякої такий успокуючий і край і загрози, що заявив не дав. Відносини внутрішні в Польщі є даліше дуже напружені, а загрозничі кореспонденти сидять у Варшаві і виловлюють всі можливі вісті про польських, яких повою не лише в кулуарах союму, але і в таких нічних барах, як "Багатини", де нераз скорше може доводитися про наспівані в Польщі полі, як в бюрах міністерств.

У увазі на пануючі в Польщі обставини та настрій полі, отже один впливовий варшавський тижневик:

"Чи ж можна чекати під терпінням пору на примли заграничних капіталів? Покищо постигає нас одна неудаха за другою.

"І так Париж заховається, супроти Польщі просто в застрашуюча балакуний спосіб. А прещі німечій конспіри забавляють американські й французькі капітали, німечій аїж мають доступ до французької біржі, а справу польських полески для німечій вартісних паперів обговорюється у Франції дуже живо. Це просто аж бе в очі як то Польща є полизана поза всіми можливостями міжнародної кооперації, а причиною цього є те, що внутрішні відносини політичні Польщі не є урегульовані. Польська держава лоннула при кінці 18-го століття тому, що її політична структура рикінлася швидко від європейської структури (організації). Держави, котрі Польщу розібрали (Росія, Пруси й Австрія) узаєднали Польщу в акті першого розбору Польської його імениті власне анархією, яка у нї панувала. По відношенню самостійності поляка Польща виробила свої задегати відповідати до ідей з часів конституції

Такий висновок — Кавері Сеймтєвчич, і ми не маємо причини не вірити йому.

І внаслідок є незвичайно низьким дивиди, що власне у Франції — так скажати, офіційний союзник Польщі — найбільше проявляється нехит до неї.

Та нехит вибирається на верх навіть при таких — здавалося б — менше важких дивиди, як недавній вибір "Міс Європи".

А з тою "Міс Європою" — то справді така комедія. Імені якийсь паризький часопис позад (очевидно для власної реклами) на такий помисл, щоб обговорити при нїм комітет вибирає що року підчас кіншавалу зпоміж пристаних з усіх держав Європи красунь найкращу, та надавав їй титул "Міс Європа".

Очевидно, Польща не хоче бути позаду, але один варшавський жоспис і собі осявав такий комітет, щоб вибрати "Міс Польонію". Запро-

"Але і тоді Польща не знаєся на нї і не дає сезаму землі!" — Др К. Тр.

боках два ради дверей до поодиноких лояхів. Кожді обгигнені грубою залізною бляхою, кожді з вийком бежа, обезчещеним залізною решіткою. Двері позамікані зовнішніми залізними засу-

Телер Софія не знала, що її діти, бо не знала, де замкнений сотник. Потерпала, як попаде не на його лоях, то уванені спокійтєся, сичні метушню і заадрчмуть варту перед головним входом до лояхів. Стала покусатися від дверей, насидуючи. Миркувала собі, що де йтишійтєся, там буде тільки один, мабуть такий сам сотник. Насидуючи під одними дверима, не чула ні проклятих, ні розмови, ні мавшого хронпня. Відсунула залізну штабу, відхилила і вєрї асунула рукою з ліхтарієм.

Почула глибоке диханне сплячого. Увійшла сама і побачила трох козаків розтяжених на голій землі. Всі три спали. Придивилася їм в світлі ліхтаря. Сотника не було там.

Вже хотіла відійти, коли один розплющив очі і, засновившись їй від світла, сів. Вона почула його питанє:

— Що його арештували?

По голосі знавала, що то осяву сотник Димецького. Нахилилася до нього і шепнула:

— Не говори нічого і ходи за мною. Я закралася сюди, щоб всіх вас вивести до кінця. Де сотник?

Обоє всидували за двері. Він показав рукою і каже:

— Ось там сидить сам осяву.

(Кінець буле).

шею отис до Варшави найкращих дивчат — і нуж він брати. Почалися старання та ітїрї і хто зна, що там вже жертвували поодинокі кандидати, щобоні лєсе той почести доступні, а потім на кошт комітету аж до Парижа перекїхатис. — Побідила остаточно "Дуна" Зофія Батицька, дочка адвоката, але впрочім вже занадто фільмова артистка.

Всі кандидати відфотографували разом і та кілша була поміщена в кількох часописів, але вже по виборі "розової краси", себто "міс",

На ті картини видно і справді цілий ряд незвичайно гарних дивчат, тому викликало загальне здивування, що "місю" зістала нїчим непомітна "панна" Батицька.

Як звісно — в Польське — як хто хто, тому і не диво, що польському "місю" стала панна Зося, котрій один з дивчівних замислу, що має закороткий носик.

Але і татуню мав не мали видати, а кажуть навіть, що продала свою каміньку у Львові, щобоні лиш свою до-нечку пхнути поміж "міс",

а потім — хто знає? Може зістати і "Міс Європою", а на такі різкі оцінки дуже дєз американські міаіонери, шукаючи за красунями при виборі жінки. Якби не удалося, то не одиу, але і десять каміньків могла буже собі справити.

Досить, що п. Батицька махнула "под опеком" татуню до Парижа, але тут — не повелось їй. Не вона зістала "міс Європою" і не Бельгійка, що плакала потім кілька днів з жалю, але Грекиня, котра дістала десять голосів змівнів на свою користь, коли Батицька дістала їх лише два.

Та найінтересніший, є враження самої п-ні Батицької, котрі вона, вернувшись до краю, оголосила в однім польським часописі. Ось короткий зміст її звіту:

"Коли я приїхала до Парижа і явилася перед оціноким комітетом, то прийняла мене спершу незвичайно ввічливо і прихильно. Та поведєння те супроти мене змінилось до неприємності, коли я пізнійше заявила, що я є Польською. Відразу виявилось, що не прихильності, і я переконана

незадовго, що Французи мають вважати про Польків як найгірше понатє, а все, що польське, уважають менше вартим".

У нашій американській пресі вже було мабуть поiveness, з якої то причини їм "Польак" має таку кепську марку у Франції.

Принципиально до того передовим всьляка польська сволота, яка по заключенню мира посунала до польського суюзианка Франції, числячи на легкій зарібок. Зарібок найшовся, але треба було...

робити, а такі аїнарї легкого ремєса працювати не хотїли, але внаслідок крадіжєй, грабунків та мордів. Це очевидно не принесло слави "блєсму орао-чї", але протиниво — де лічучий який більший злочин там зараз дошукувалися учас-ти Польків.

Крім того одноким французьких політиків та журналістів, побувши довше в Польщі, розпізнали більше польської влади, а засїди на прилюдних на це, як Польки аїнокують та визискують свою перевагу над другими народами, зланими їм премудрою антигтою на поталу. Не без того, що і самі утиснені, зосїбна Українці — старалися видивитишати у французькій мові здемакувати тих заводив "борїв за волю" (і то не лише за нашу), але і за нашу" перед лицем культурного світа.

Та акїмї дємакууюча розвивається далі, хоч — на великий жаль — малу участь у нїї беруть тепер самі Українці, а виконують її такі самі Французи і то дуже успішно.

Внаслідок недавню підписана франко-польської угоди, польська преса крик на Францію, доводячи, що Франція вступила в Польщу, а не Польща вступила в Францію.

В першій книжці представляє Р. Мартель, якої несправедливості допущається антага відрізуючи Східні Пруси від Німеччини тим якимсь дурним "коритарем" та віддаючи Польщі Горішній Шлезек і Поморє.

В другій книжці про "Білорусь" Мартель представляє знущання Польків над білорусами, котрих — оскільки є римокатолицької віри — силою висидують у Польків — дарма, що вони навіть по польським говорини не вміють!

Така "невдячність" (?) зобов'язує французських союзників дуже зранила чуле польське серце, хоч Польки досі повинні би вже навчитися, що Французи уже дивилися на свій союз з Польщею з дуже реальним становищем. Не лишнь хотїло їм про поміч Польщі в колишній війні з Німеччиною але про цілком звичайній зарібок: нїрї на продажі мундирів та зброї.

Про це могли би Польки довідатися хочби з дуже інтересних споминів буюного австрійського і польського міністра Біліньського, котрому ще в р. 1919 заявив б. французький амбасадор Праллон, що Франція кохає вправді Польків на політичному полі (і то дїюкою в Європі!), але на господарським полі любить лише себе саму і є лише купцем.

А рішучим повідомив французький міністер Пшон Біліньського, що Франція тому здержала виснажу закупівель у неї мундирів і півнів (хочі тої були морози і польська армія кричала за холоду!); бо Польща не полагодила справи з якимсь французьким ліверантом Бастідом.

"А Франція — писав Пшон — в інтересах жарту не знає!"

Так було ще в р. 1919, а щож дотепер, коли властиво майже всі важніші непорозуміння Франції з Німеччиною вже вирішані, і внаслідок цього неможливо вибрати собі війська ще з того класикта німечької землі, котрій досі держить в своїм посланію!

Коли відносини між Францією й Німеччиною остаточно упорядковані, як усталається (промаж так зручно і щасливо відправив недавно померший німечький канцлер Штрєсєман) — тоді до чорта застане Франції приязнь Польщі, що їй тоді залежати буде не в тім, як Німеччина забере собі назад Поморє та коридор разом з Горішнім Шлезеком, чи нї?

Для нашої справи могли би, багатодолго зробити на нї осявідомлення Французів про українсько-польський спір і українські емігранти, що сидять у Франції. Однак це є — оскільки їде про інтегрітєтє — переважно польсько-німечькою настрєєнїєм Паризької. Та і поміж ними зачинається пово-лі рух чистого націоналізму, а то під впливом такої званої організації "українських націоналістів" (їх головний орган "Український Голос" в Перемишлі).

У всьому жаді — петоло-ліськомую "Трибуною" той рух дуже неспок, але здержати його не буде вже в силі. І той рух безумовно причиниться також до осявідомлення Французів про польські подвиги на західно-українських землях — а не певно польсько-французької приязнь не скріпиться. Може отже відпастї і, а не певно непрадалї!

Сторож: Ось метер, прошу змїратї!

В зоологічному саді.

Гість: Якське можна так обманувати ростєй! На афішах написало, що цей ідовитий вул довший на чотири метри, а не певно непрадалї!

Сторож: Ось метер, прошу змїратї!

В зоологічному саді.

Гість: Якське можна так обманувати ростєй! На афішах написало, що цей ідовитий вул довший на чотири метри, а не певно непрадалї!

Сторож: Ось метер, прошу змїратї!

в в долову, доводячи, що Франція вступила в Польщу, а не Польща вступила в Францію. Внутрішньо-польські події, про фактичну диктатуру "злядка" та про "мордобиття" лояків польськими послани.

А хочби і не відпав так скоро на міжнародно-дипломатичному полі, то — як писав Біліньський Пшон — союзник той а в інтересах жарту не знає" — отже і до удушення польських держави не такий то охочий. А тому і господарська криза в Польщі так скоро не мидється.

Д-р Киріло Т.

ПЕРЕПИС НАСЕЛЕННЯ.

Цензусове бюро переслало до редакції "Свободи" спиті питання, які будуть поставлені населєнню Зауочених Держав при всенародному переписі, який почнеться з початком квітня 1930 року.

Підчас перепису буде поставлено 24 питання, а між ними 16 про матірину мову, на яке Українці мусять звернути найбільшу увагу. На це питання повинні відповісти всі ті Українці, котрі приїхали до Америки та їх діти, що їхня матірня мова є UKRAINIAN.

There will be 24 questions asked by the enumerator in the 1930 census of population, as announced by William B. Steuart, Director, Bureau of the Census.

1. Relationship to head of family, including a statement as to the home-maker in each family.

2. Whether home is owned or rented.

3. Value of home, if owned or monthly rental, if rented.

4. Radio set? ("Yes" or "No").

5. Does this family live on a farm? ("Yes" or "No").

6. Sex.

7. Color or race.

8. Age at last birthday.

9. Marital condition.

10. Age at first marriage. (For married persons only).

11. Attended school or college any time since Sept. 1, 1929? ("Yes" or "No").

12. Whether able to read and write? ("Yes" or "No").

13. Place of birth of person. (State or country).

14. Place of birth of person's father. (State or country).

15. Place of birth of person's mother. (State or country).

16. Mother tongue of each foreign-born person.

17. Year of immigration to the United States. (For foreign born only).

18. Whether naturalized. (For foreign born only).

19. Whether able to speak English. (For foreign born only).

20. Occupation of each gainful worker.

21. Industry in which employed.

22. Whether employer, employee, or working on own account.

23. Whether actually at work. (For each person usually employed but returned as not at work, additional information will be secured on a special unemployment schedule).

24. Whether a veteran of the United States military or naval forces; and for each veteran, in what war or expedition he served.

В зоологічному саді.

шу талановиту лікарку в її праці цікавого і поучаючого змісту.

— каже професор.

PHONE: DRY DOCK 3752.

4. *... (illegible) ...*

